

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL SAUGAUS EISMO AUTOMOBILIŲ KELIAIS ĮSTATYMO NR. VIII-2043 2, 6², 10 IR
11 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 11¹, 11² IR 11³
STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO PROJEKTO (TAP-21-1265(2); TAIS NR. 21-26800(3))**

2021-10-27 Nr. NV-2673

Vilnius

1. Projektų rengėjas: Susisiekimo ministerija.

2. Projektų tikslas: perkelti Direktyvos (ES) 2019/1936 (kuria iš dalies keičiama Direktyva 2008/96/EB dėl kelių infrastruktūros saugumo valdymo) nuostatas, kurių turi būti laikomasi nuo 2021 m. gruodžio 17 d., ir sukurti naują sistemą, kuri apims kelių infrastruktūros saugumo valdymą.

3. Dabartinė situacija:

- šiuo metu Direktyvos 2008/96/EB dėl kelių infrastruktūros saugumo valdymo nuostatos įgyvendintos Saugaus eismo automobilių keliais įstatymu, Kelių įstatymu, Statybos įstatymu, Vyriausybės nutarimais, susisiekimo ministro, Lietuvos automobilių kelių direkcijos direktoriaus, Lietuvos policijos generalinio komisaro įsakymais. Direktyvos (ES) 2019/1936 nuostatos į nacionalinę teisę perkeltos iš dalies;
- 2020 m. rugsėjo 1 d. Lietuvos automobilių kelių direkcija pertvarkyta iš biudžetinės įstaigos į valstybės įmonę, todėl, keičiantis kelių infrastruktūros saugumo valdymo reglamentavimui, Lietuvos automobilių kelių direkcijos direktoriaus įsakymai pripažintini netekusiais galios, o šiais įsakymais įtvirtintas reguliavimas turės būti pakeistas Susisiekimo ministerijos ir VŠĮ Transporto kompetencijų agentūros Įstatymo projekto nuostatas įgyvendinančiais dokumentais.

4. Projekto esmė:

- Direktyvoje (ES) 2019/1936 numatyti nauji reikalavimai ir papildomi įpareigojimai ES valstybėms narėms, todėl projektu siekiama nustatyti naujas funkcijas ir suteikti įgaliojimus Susisiekimo ministerijai ir Transporto kompetencijų agentūrai tvirtinti įgyvendinančiuosius dokumentus, įteisinti naujas ir patikslinti galiojančias kelių infrastruktūros saugumo valdymo procedūras (poveikio kelių saugumui vertinimą, kelių saugumo auditą, reguliarių kelio saugumo patikrinimą, kelių darbo vietų aptvėrimo saugumo patikrinimą ir viso tinklo kelių saugumo vertinimą);
- siekiama kelio savininkų (valdytojų) vykdomą kelių infrastruktūros saugumo valdymą perduoti kuruoti kompetentingiems ir nešališkiems specialistams (kelių saugumo auditoriams ir Transporto kompetencijų agentūrai); nustatyti pareigas kelio savininkams (valdytojams) dėl kelių infrastruktūros saugumo valdymo procedūrų įgyvendinimo; sukurti kelių saugumo auditorių mokymo, egzaminavimo, pažymėjimų išdavimo, auditorių veiklos ir auditorių mokymo priežiūros sistemą;
- kelių saugumo auditas išliks privalomas visiems keliams ir gatvėms, kelių saugumo auditų vykdymą organizuos kelio savininkai (valdytojai), kelių saugumo auditus vykdys kompetenciją turintys kelių saugumo auditoriai (šiuo metu nėra tinkamai nustatyti auditoriams taikomi reikalavimai). Kelių saugumo auditorių mokymą ir kompetencijos tobulinimą vykdytų asmenys, atitinkantys Įstatyme nustatytus reikalavimus, o egzaminavimą ir auditorių veiklos priežiūrą vykdytų Transporto kompetencijų agentūra;
- poveikio kelių saugumui vertinimas, reguliariūs kelių saugumo patikrinimai, kelių darbo vietų aptvėrimo saugumo patikrinimai, viso kelių tinklo saugumo vertinimas bus taikomi valstybinės reikšmės keliams, šias procedūras vykdys Transporto kompetencijų agentūra;

- siūloma nepriekaištingos reputacijos reikalavimą taikyti kelių saugumo auditoriams, asmenims, atliekantiems poveikio kelių saugumui vertinimus, asmenims, vedantiems kelių saugumo auditorių kompetencijos įgijimo ir (arba) kelių saugumo auditorių kompetencijos tobulinimo kursus. Nepriekaištingą reputaciją, kaip ir kitą atitiktį keliams reikalavimams, tikrins Transporto kompetencijų agentūra;
- Susisiekimo ministerija įgaliojama tvirtinti juodųjų dėmių (vietoj didelio avaringumo ruožų) nustatymo, tyrimo ir šalinimo, kelių saugumo audito atlikimo, kelių saugumo auditorių mokymo, egzaminavimo ir pažymėjimų išdavimo, poveikio kelių saugumui vertinimo reikalavimus ir tvarką;
- savivaldybės administracijos direktorius organizuos kelių saugumo audito, juodųjų dėmių nustatymo, tyrimo ir šalinimo atlikimą vietinės reikšmės keliuose ir gatvėse, galės organizuoti poveikio kelių saugumui vertinimą;
- VĮ Lietuvos automobilių kelių direkcija organizuos kelių saugumo audito atlikimą, poveikio kelių saugumui vertinimo atlikimą, juodųjų dėmių šalinimą valstybinės reikšmės keliuose;
- nustatyti, kad už Transporto kompetencijų agentūros teikiamas administracines paslaugas imamas atlyginimas. Atlyginimo dydis nustatomas (apskaičiuojamas) vadovaujantis ekonomiškai pagrįsta paslaugos savikaina. Į paslaugos savikainą negali būti įtraukiamos su konkrečios paslaugos teikimu nesusijusios sąnaudos. Paslaugos savikainos (išlaidų) dydis turi būti pagrindžiamas vadovaujantis ekonominiais rodikliais (Transporto kompetencijų agentūros praėjusių finansinių metų materialinių ir joms prilygintų sąnaudų (ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo ir nematerialiojo turto amortizacijos, komunalinių paslaugų, ryšio, remonto ir panašiai) ir darbo sąnaudų (darbo užmokesčio, socialinio draudimo įmokų ir darbuotojų mokymų), turėtų teikiant konkrečią paslaugą, detalizavimu ir numatomos teikti konkrečios paslaugos galimų šių sąnaudų apskaičiavimu). Atlyginimo dydžio nustatymo (apskaičiavimo) metodiką nustatytų Vyriausybė, o konkrečius jo dydžius, vadovaudamasis šia metodika, – susisiekimo ministras.

5. Derinimas: derinta su Teisingumo, Vidaus reikalų, Aplinkos, Ekonomikos ir inovacijų, Finansų ministerijomis, VŠĮ Transporto kompetencijų agentūra, VĮ Lietuvos automobilių kelių direkcija ir Lietuvos savivaldybių asociacija. Papildomai gauta VŠĮ „Vilnius Tech“ Kelių tyrimo instituto išvada. Įvertintos gautos pastabos ir pasiūlymai.

Projektas svarstytas 2021 m. spalio 12 d. tarpinstituciniame pasitarime, teikiamas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas patikslintas Projektas. Teisės grupės antrinėje išvadoje teikiama tikslinamojo pobūdžio pastaba, dėl kurios Susisiekimo ministerija su Teisės grupe suderino darbo tvarka ir Projektas bus patikslintas teikiant jį pasirašyti.

6. Atitiktis Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatos neįgyvendinamos. Vyriausybės siūlymu Projektas įrašytas į Seimo III (rudens) sesijos darbų programą (buvo numatyta svarstyti rugsėjo mėnesį).

7. Dalykinio vertinimo išvada: Projektas svarstytinas Vyriausybės posėdžio „A“ dalyje.

Patarėjas

Arvydas Nevas, tel. +37070663787, el. p. arvydas.nevas@lrv.lt